

Mint arról minden jelentős hírforrás beszámolt, életének 91. évében elhunyt Szabad György, Széchenyi díjas akadémikus, Antall József első demokratikusan választott kormányának megbízásából 1990-94 között az országgyűlés elnöke.

A professzor úr – nekem csak az marad – nevéhez méltóan szabad, igaz magyar ember volt.

Ő hiába tette le az érettségi kitűnő eredménnyel 1942-ben, egyetemi felvételi kérelmét elutasították.

Miért? Mert ő zsidó származású volt. Ő pedig származását ugyanolyan büszkén vállalta, mint izzó magyarságát.

Már ebben az ügyben is példaképünk lehetne a sajnos még a XX. században is dúló faji gyűlölködés közepette.

Hamarosan munkaszolgálatban találta magát, onnan megszökött, és ezzel megmentette az életét. De 1945-ben, amely év számára részlegesen hozott felszabadulás – máris egy szovjet kényszermunka-tábor lakója lett.

Diktatúrák, legyenek azok bármifélek is – egyet nem tudnak, bírni elviselni, polgáraik gerinccességét.

Szabad tanár úrnak származásából fakadó megalázottsága is magyarázza egy másik üldözött népcsoport, a cigányság iránti rokonszenvét. Ő igazán megélte, hogy mit jelent igazságtalanul hátrányos helyzetűnek lenni.

De rögtön tegyük hozzá, hogy az ő jellemével az sem volt összeegyeztethető, hogy valaki a

méltatlan hátrányból méltatlan előnyöket kovácsoljon magának.

Ő szigorú ember volt. Sokat nyújtott, és sokat követelt. Magától is, másoktól is.

Ezért is volt olyan nagy tekintélye. A tudományos munkásságát mindig párosította közéleti, politikai tevékenységgel.

A múltat, annak történelmét nagyon ismerte. A jelenben cselekedett a jövő érdekében.

1945 - 46 között a Független Kisgazda Földmunkás és Polgári Párt tagja volt.

Az 56-os forradalom alatt az ELTE BTK forradalmi bizottságának tagjává választották. A forradalom leverése után zaklatták, de eljárás nem indult ellene.

Aki ezt átélte, tanúsíthatja: az elnyomó hatalomnak, azok korifeusainak is imponált. - az egészen naivaktól eltekintve a bátor, jellemes magatartás.

Ebből is magyarázható Szabad György gyors, erős és nagyszerű karrierje. A hivatalosan marxista szellemű oktatás nem nélkülözhetette az ő nagy tudását. Így lehetett az újkori magyar történeti tanszék tanszékvezető egyetemi tanára.

Kutathatta, írhatta, taníthatta a magyar történelem fényes – ha nem a legfényesebb – korszakát, az 1825- 1848-ig tartó reformkort.

Kossuth Lajos, Széchenyi István, Wesselényi Miklós, Eötvös József, Deák Ferenc és a többiek sok mindenben vitáztak egymással - elgondolásaik, módszereik különböztek - , de egyben soha: abban, hogy a „haza minden előtt”!

Írta: Gergely Dezső
2015. július 15. szerda, 14:26

A professzor úrnál sikeresen csak az vizsgázhatott, tudományos fokozatot csak az nyerhetett, további támogatást csak az remélhetett, aki tudásban és érzésben átitatódott ezzel a mondattal.

Egy olyan világban, amelynek vezető dallamát erre a mondatra szerezték: „és nemzetközivé lesz holnapra a világ”...!

E sorok írója, magam, arra emlékszem, mint akkor az ELTE egyetemi könyvtárának dolgozója éppen ott, az újkori történeti tanszéken végeztem könyvtári munkát, amikor Szabad professzor nyilvánosan kifakadt.

Arról volt szó, hogy kitűnően érettségizett lánynak a felvételi kérelmét visszautasították azért, mert ezt az érettségi bizonyítványt az egyre puhuló diktatúra utolsó idejében egyházi gimnáziumban állították ki.

A nagy tiszteletnek örvendő egyetemi tanár, az oly sokak által ismert és elismert tudós újra átélhette a saját fiatalkori traumáját

„Én ezt tovább nem csinálom, lemondok a katedrámról, s magamnak más pályát keresek...”

Szerencsére ennek már nem kellett bekövetkeznie. 1987-ben már részt vett a Lakitelki találkozón, majd az ellenzéki kerekasztal munkájában, s egyik alapítója lett a Demokrata Fórumnak. Így lehetett a demokratikusan megválasztott országgyűlés elnöke. Eddig taníthatta a reformkort, mostantól alakíthatta annak új változatát!

2011-ben vonult vissza az aktív politizálástól, de a nagy nemzeti rendezvényeken mindvégig jelen volt.

A professzor úr elment - Emlékezés Szabad Györgyre

Írta: Gergely Dezső

2015. július 15. szerda, 14:26

A emlékeztetőt a Magyar Tudományos Akadémia (MTA) és a Magyar Szociológiai Társaság (MSZT) közösen szervezte. A konferencián részt vettek a magyar és a magyarországi kutatók, valamint a magyarországi kutatók. A konferencia célja az emlékezés és a tudományos eredmények bemutatása volt.